

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do rekompensaty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 lipca 2021 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 stycznia 2020 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 29 stycznia 2020 r. oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 kwietnia 2019 r., mocą którego zobowiązano organ rentowy do ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego K. K. z uwzględnieniem rekompensaty z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1924, dalej jako ustawa pomostowa) od dnia 20 marca 2018 r. oraz stwierdzono brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

W wyrokach Sądów *meritii* przyjęto, że organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach 12 lat 11 miesięcy i 29 dni. Tymczasem ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach także w okresie od dnia 1 lutego 1972 r. do dnia 25 maja 1972 r. w P. w S. na stanowisku

montera podwozi ciągnikowych w kanałach remontowych, a od dnia 8 czerwca 1972 r., będąc zatrudnionym w Stoczni [...], pełnił zasadniczą służbę wojskową od dnia 26 października 1972 r. do dnia 17 października 1974 r., po odbyciu której stawiał się u pracodawcy i wykonywał pracę na zajmowanym stanowisku montera ślusarskiego wyposażenia okrętowego. Przedmiotowe ustalenia pozwoliły na stwierdzenie, że ubezpieczony spełnił ustawowe warunki do uzyskania rekompensaty, bowiem sporne okresy pracy, w tym także okres służby wojskowej, należało uwzględnić w sumie lat pracy w szczególnych warunkach.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w całości zaskarżył skargą kasacyjną organ rentowy, zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 21 ust. 1 w związku z art. 2 pkt 5 ustawy pomostowej w związku z art. 108 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony (Dz.U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 ze zm.), przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w okolicznościach sprawy, a mianowicie przez przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że ubezpieczony spełnił wymóg posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach wobec uwzględnienia okresu zasadniczej służby wojskowej od 26 października 1972 r. do 17 października 1974 r., co w konsekwencji skutkowało stwierdzeniem, iż ubezpieczony nabył prawo do rekompensaty. Skarżący podniósł, że uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13 (OSNP 2014 nr 3, poz. 42) dotyczyła art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 291, dalej ustawa emerytalna) a nie ustawy o emeryturach pomostowych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne oraz konieczność wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, to jest, czy wobec treści art. 2 pkt 5 oraz art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych można zaliczyć do okresów pracy w szczególnych warunkach okres służby wojskowej. Zdaniem organu rentowego okres służby wojskowej może być wliczony jedynie do ogólnego stażu pracy, zaś żaden przepis nie wskazuje na możliwość zaliczenia go do pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

W sprawie nie wykazano jednak istotnego zagadnienia prawnego. Z takim zagadnieniem mamy do czynienia, gdy: (-) po pierwsze, przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie; (-) po drugie, musi to być zagadnienie dotyczące wykładni przepisów prawa, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw; (-) po trzecie, skarżący powinien sformułować problem prawny, określić przepisy prawa i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen; (-) po czwarte, winien przeprowadzić stosowny wywód prawny, zbieżny do pytania prawnego, o którym mowa w art. 390 k.p.c., tak by uchwycić istotę i wagę formułowanego problemu.

Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie

sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151).

Wypada również dodać, że jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a brak okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu niweczy żądanie zawarte we wniosku skarżącego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Po pierwsze, problem rekompensaty, o jakiej mowa w art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, czyli odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze nie koncentruje się – jak wywodzi się w skardze – na przesłankach nabycia prawa do emerytury pomostowej, bo ta pozostała poza obszarem procedowania Sądu drugiej instancji. Już z tego względu suponowana podstawa przesądu nie realizuje ustawowego zakresu. Po drugie, jak słusznie zauważyły Sądy obu instancji kwestia zaliczenia okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do stażu uprawniającego do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach była przedmiotem uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy jednoznacznie rozstrzygnął - na korzyść ubezpieczonych - wątpliwości prawne w przedmiocie zaliczania zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym (obniżonym) wieku emerytalnym. Zgodne z tym stanowisko Sąd Najwyższy zajął również w wyroku z dnia 5 sierpnia 2014 r., I UK 442/13 (LEX nr 1491097), w którym stwierdzono, że czas zasadniczej służby wojskowej zalicza się do okresu uprawniającego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Takie doliczenie jest możliwe tylko wówczas, gdy zainteresowany podjął pracę w szkodliwych warunkach w ciągu 30 dni od opuszczenia wojska. Sąd Apelacyjny

wydając zaskarżone orzeczenie uznał, że ustalony w sprawie stan faktyczny, *nota bene* wiążący Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym, pozwala na zaliczenie jej okresu do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Nie można też pominąć uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2015 r., III UZP 4/15 (OSNP 2015 nr 12, poz. 164), czy też wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2018 r., I UK 513/16 (LEX nr 2455735) oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2019 r., I UK 188/18 (LEX nr 2627506). W świetle wskazanego orzecznictwa brak jest zatem podstaw do uznania, że na tym tle powstało istotne zagadnienie prawne czy też występują różnice w wykładni wskazanych we wniosku przepisów prawnych.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.